कामाख्यदोषविवरणम्

kAmAkhyadoShavivaraNam

sanskritdocuments.org

March 17, 2018

kAmAkhyadoShavivaraNam

कामाख्यदोषविवरणम्

Sanskrit Document Information

Text title : kAmAkhyadoShavivaraNam

File name : kAmAkhyadoShavivaraNam.itx

Category : misc, puShTimArgIya, haridAsa, advice

Location : doc_z_misc_general

Author : haridAsa

Proofread by : PSA Easwaran psawaswaran at gmail.com

Description/comments : puShTimArgIya stotraratnAkara

Latest update : February 28, 2018

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

March 17, 2018

sanskritdocuments.org

कामाख्यदोषविवरणम्

दोषेषु प्रथमः कामो विविच्य विनिरूप्यते ।
यस्मिहत्पद्यते तस्य नाशकः सर्वथा मतः ॥ १॥

विषयावेशहेतुत्वाद्विक्षेपोत्पत्तिकारणम् ।
रजोगुणसमुत्पन्नो रजःप्रक्षेपको मुखे ॥ २॥

ब्रह्मावेशविरोधी च सद्बुद्धेर्बाधको मतः ।
सत्कर्मनाशकः सर्वप्राकृतसक्तिसाधकः ॥ ३॥

चित्ताशुद्धिनिदानत्वाच्चिदुत्पत्तौ च बाधकः ।
भक्तिमार्गमहाद्वेष्टा वैराग्याभावसाधनात् ॥ ४॥

सर्वत्रापरितोषश्चानेन लोभसमुद्भवात् ।
यथाकथञ्चित् साम्मुख्येन्द्रियवैमुख्यकारकः ॥ ५॥

कामलोभौ हरिप्राप्तिप्रतिबन्धकपर्वतौ ।
तावुल्लङ्घ्य न शक्नोति गन्तुं कृष्णान्तिकं जनः ॥ ६॥

संसारमोहहेतुत्वान्मनोदूषणसाधनम् ।
अतः सेवाविरोधी च यतः सा मानसी मता ॥ ७॥

निरोधस्य महाञ्छत्रुरन्यस्फूर्तिकरो यतः ।
गुणगानसपत्नोऽपि न रोचन्ते गुणा यतः ॥ ८॥

वैराग्यसाधकाः सर्वे कामिनस्ते कथं प्रियाः ।
अत एव हि दृश्यन्ते गुणश्रवणवैरिणः ॥ ९॥

क्रोधः स्वकार्यकरणाल्लोभः प्राप्त्यापि शाम्यति ।
घृतहोमे वह्निरिव कामो भोगेन वर्धते ॥ १०॥

कामेन नाशितमतिः प्रतिषिद्धे प्रवर्तते ।
अगम्यागमने चौर्ये तथैवाभक्ष्यभक्षणे ॥ ११॥

यत उत्पद्यते क्रोधो महद्द्रोहसमुद्भवः ।
लोभोऽपि जायते तस्मात्स चार्थविषये भवेत् ॥ १२॥

सोऽर्थः पञ्चदशानर्थमूलं तत्र प्रवर्तते ।
कामेनैव हि कार्पण्यं कामिनीषु सतां मतम् ॥ १३॥

प्रार्थयन्ति यतस्तुच्छां प्रवेश्य वदने करम् ।
प्रियव्रतसुतो राजा भ्रष्टः कामेन सत्फलात् ॥ १४॥

आग्नीध्रो विषयावेशादूर्वशीलोकमापितः ।
कामेन काश्यपो दैत्योत्पादने हेतुतां गताः ॥ १५॥

निवृत्तसन्ध्यानियमः पत्नीप्रार्थनमोहितः ।
कामेन च शिवः कृष्णयुवतीरूपवञ्चितः ॥ १६॥

कामेन नारदः षष्ठिपुत्रानजनयत्स्वतः ।
गर्वाभावाय हरिणा दत्तः कामो महाशनः ॥ १७॥

कामेन भरतस्यापि हरिणत्त्वं भवान्तरे ।
पुरञ्जनोऽपि कमने स्त्रीयोनिमुपलब्धवान् ॥ १८॥

कामेन वेदगर्भोऽपि स्वसुतायां तथाऽकरोत् ।
तेनैव रावणो बुद्धिं रमायामन्यथाऽकरोत् ॥ १९॥

एवं हि बहवो नष्टाः कामेनैव हि साधवः ।
भक्तिमार्गे विरोधस्तु तत्र कामकृतो महान् ॥ २०॥

कामितः फलवाञ्च्छातः शरणं नैव सिद्ध्यति ।
सापेक्षस्य तु सर्वत्र दुर्लभं हि समर्पणम् ॥ २१॥

तदभावे तदीयत्वं सर्वथैव हि दुर्लभम् ।
साधारण्येन बुद्धिः स्यात्तेन लीलास्थितेष्वपि ॥ २२॥

कामलेन यथा पीतप्रतीतिरखिले भवेत् ।
पञ्चाध्याय्यामतः प्रोक्तं हृद्रोगत्त्वं शुकैरपि ॥ २३॥

दोषबुद्धिः कामिनस्तु भवेल्लीलाकृतो हरेः ।
निबन्धे श्रीमदाचार्यैरत इन्द्रियनिग्रहे ॥ २४॥

अत्यागः सर्वथा प्रोक्तो भगवद्भक्तिसाधकः ।
कौतुकार्थमपि त्यागो धर्मार्थमपि वर्जितः ॥ २५॥

स्वयमिन्द्रियकार्याणीत्युक्त्या धैर्यविभञ्जनः ।
विवेकस्य विरोध्येव तदस्फूर्तिकरो यतः ॥ २६॥

आश्रयस्तु कथं सिध्येन्मनोविक्षेपसम्भवात् ।
भक्तिमार्गोऽपि मूलत्वात्त्यागस्य न हि सिद्ध्यति ॥ २७॥

बाह्यपक्षे कृष्णयोगः सर्वथा त्वान्तरे मतः ।
परं तूभयथा त्यागो मूलमन्त्रं न संशयः ॥ २८॥

कामे सति कथं त्यागः सापेक्षस्य प्रसिद्ध्यति ।
तस्माद्विचार्य तद्रूपं दुरतिक्रमणं स्वतः ॥ २९॥

शरणीकरणीयं श्रीनिजाचार्यपदाम्बुजम् ।
साधनानामभावेऽपि स्वबलोऽखिलसाधनम् ॥ ३०॥

तत एव त निस्तारो दोषपोषयुतात्मनाम् ।
नान्या गतिर्गोकुलेशभजनानन्दकाङ्क्षिणाम् ॥ ३१॥

इति श्रीहरिदासविरचितं कामाख्यदोषविवरणं सम्पूर्णम् ।

Proofread by PSA Easwaran psaeaswaran at gmail.com

kAmAkhyadoShavivaraNam

pdf was typeset on March 17, 2018

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*